

DE GRAAFWERKEN VOOR DE ZEESLUIS TE ZANDVLIET - BELGIE.

M. van den Bosch

Op 21 mei 1964 werden door A. W. Janssen en mij de graafwerken voor de zeesluis te Zandvliet bezocht. De toestemming om te werken te bezoeken werd na enige moeite onder bepaalde voorwaarden verkregen. Bezocht werd een ontsluiting vlak achter de Scheldedijk, waar het toegangskanaal voor de sluis moet komen. De bouw van de sluis zelf was reeds te ver gevorderd, waardoor de ontsluitingen grotendeels weer dicht waren.

In het toegangskanaal wordt tot 18 m diep gegraven voor het plaatsen van kademuren, in de sluis zelf tot 22 m. In boringen ter plaatse werd op ongeveer 30 m veel schelpen aangetroffen (mondelinge mededeling)

Het profiel was als volgt:

- 0,00 - 2,50 m Geroerde grond, hoofdzakelijk klei (jonge zeeklei ?, met *Scrobicularia plana*)
- 2,50 - 5,65 m Zwart veen, bovenin boomstronken en stammen (jong veen)
- 5,65 - 7,00 m Grijs, matig grof zand, plaatselijk sterk glauconiethoudend
- 7,00 - 18,00 m Merxemien, Zanden van Merxem, Horizon met *Lentidium complanatum* en *Macoma praetenuis*.
Fijne lichtgrijze sterk gelaagde zanden met dunne slibhoudende bandjes en weinig sterk vergane schelpen. Aan de top van deze laag komen vaak ijzeroerplaten voor (tot 40 cm dik) die zeer hard kunnen zijn. Hieronder veel ijzerconcreties om wortels. Bovenin de laag zijn de schelpen door uitloging geheel verdwenen.

De veenlaag wordt landwaards aanmerkelijk dunner. Hier ligt het Merxemien ook iets hoger dan in bovenstaand profiel. Ook de ijzeroervormingen zijn daar aanmerkelijk dikker. Het profiel vertoont grote overeenkomst het Verdronken laand van Saafdinge, aan de overkant van de Schelde. De Zanden van Merxem zijn hier ook uit boringen bekend. De afzetting en de schelpen vertonen veel overeenkomst met de oude ontsluiting bij De Kauter in Nieuwnamen (Zecuws Vlaanderen), waar dezelfde laag ontsloten is.

Het was niet mogelijk op deze plaats de schelpen te verzamelen: de conservatietoestand was zo slecht dat vervoer van de schelpen onmogelijk bleek. In het opgedroogde Merxemiensand konden echter de vol-

gende soorten worden gedetermineerd:

Algemeen zijn:

Chlamys opercularis
Paphia rhomboides
Corbula gibba
 Zeepoksegmenten

Minder algemeen zijn:

Dosinia exoleta
Mytilus edulis
Lentidium complanatum

Weinig komen voor:

Chlamys harmeri
Heteranomia squamula
Glycymeris variabilis
Ostrea edulis
Abra alba
Taras trigonulus astartea
Cyrtodaria angusta
Laevicardium parkinsoni
Spisula arcuata
Macoma praetnui
Barnea cylindrica
Cardium edule belgicum
Panopaea faujasi
Laevicardium decortatum
Neptunea contraria
Gibbula octosulcata
Calliostoma z. simile

(Determinaties werden verricht door A. W. Janssen)